

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1968.

22 OCTOBRE 1968.

PROPOSITION DE LOI

portant revision de la loi du 21 mars 1932
concernant l'incinération facultative des
cadavres humains.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Une loi du 21 mars 1932 autorise l'incinération facultative des cadavres humains.

Un arrêté royal d'exécution, en date du 17 octobre 1932, en règle les modalités d'application.

Cet arrêté a été modifié par les arrêtés royaux des 18 septembre 1933 et 31 août 1939.

Il n'existe, à l'heure actuelle, qu'un seul établissement crématoire dans le pays.

Il a été édifié à Uccle-Calevoet, sur le côté et en dehors du cimetière de la commune de Saint-Gilles, par une société particulière.

Après la promulgation de la loi, douze communes de l'agglomération bruxelloise formèrent une intercommunale en vue de l'exploitation du four crématoire. Elle prit le nom de « Société Coopérative intercommunale de crémation ».

L'Intercommunale racheta à la Société l'établissement crématoire.

Pour se conformer aux prescriptions de l'article 3 de l'arrêté royal d'exécution qui stipule que les fours crématoires seront établis dans des cimetières communaux ou dans des terrains communiquant avec eux, l'établissement fut incorporé dans le cimetière de Saint-Gilles.

La première incinération eut lieu le 20 juin 1933.

**

Le 26 mars 1957, notre honorable et regretté collègue, M. Bracops, a déposé une proposition de loi portant revision de la loi du 21 mars 1932 mentionnée ci-dessus (Doc. n° 688/1, Chambre, 1956-1957).

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1968.

22 OKTOBER 1968.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 21 maart 1932
waarbij lijkverbranding wordt toegelaten.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Lijkverbranding is toegelaten bij de wet van 21 maart 1932.

De toepassingsmodaliteiten van deze wet zijn vervat in een koninklijk uitvoeringsbesluit van 17 oktober 1932.

Dit besluit werd gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 18 september 1933 en 31 augustus 1939.

In ons land bestaat tot nog toe slechts één lijkverbrandingsinrichting.

Zij werd te Ukkel-Calevoet door een private vennootschap opgericht, naast en buiten het kerkhof van de gemeente Sint-Gillis.

Na de bekendmaking van de wet stichtten twaalf gemeenten uit de Brusselse agglomeratie een intercommunale maatschappij ter exploitatie van de lijkverbrandingsoven, onder de naam « Samenwerkende Intercommunale Maatschappij voor lijkverbranding ».

De Intercommunale Maatschappij kocht de lijkverbrandingsinrichting af van de vennootschap.

Ter voldoening aan artikel 3 van het koninklijk uitvoeringsbesluit, dat bepaalt dat de lijkverbrandingsovens dienen te worden opgericht op een gemeentebegraafplaats of een hiermede in verbinding staande grond, werd de inrichting in het kerkhof van Sint-Gillis opgenomen.

De eerste lijkverbranding vond plaats op 20 juni 1933.

**

Op 26 maart 1957 diende onze achtbare en betreunde collega Bracops een wetsvoorstel in tot wijziging van de hiervoren genoemde wet van 21 maart 1932 (Stuk n° 688/1, Kamer, 1956-1957).

L'excellence des arguments exposés par M. Bracops dans les développements de sa proposition, de même que la valeur juridique du texte proposé en remplacement de la loi de 1932, m'ont décidé à les reproduire textuellement ici.

La loi qui régit actuellement l'incinération facultative des cadavres humains est vieille de plus de 20 ans. Au cours de cette période, son application a révélé certaines imperfections auxquelles la présente proposition tend à porter remède.

Ainsi, l'article 4 de la loi en vigueur subordonne l'incinération entre autres à la production d'un acte émanant du défunt, exprimant la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels et soumis aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires.

N'est-ce pas là une exigence excessive et qui ne trouve aucune justification ?

Lorsque les familles demandent que l'inhumation soit précédée d'un service religieux, il ne viendra à l'idée d'aucun officier de l'état civil de vérifier si tel est bien le désir du défunt et d'en demander une preuve écrite.

Pourquoi, dès lors, être plus exigeant lorsqu'il s'agit d'une autre forme d'inhumation, en l'occurrence l'incinération ?

Nous ne pouvons considérer cette différence de régime que comme une entrave que notre respect absolu des convictions de chacun ne peut admettre.

Une autre conséquence de l'obligation de produire cet acte écrit qui est soumis « aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires » est d'empêcher des parents, partisans de l'incinération, de faire incinérer les corps de leurs enfants mineurs venant à décéder.

Le principe de l'incinération facultative étant admis par la loi — et nous, moins que tous autres, songeons à la rendre obligatoire — nous estimons qu'il importe de faire disparaître tout ce qui est de nature à en entraver ou contrarier l'exécution normale.

Nous voudrions encore signaler une autre anomalie résultant de la jurisprudence établie par le Parquet et le Ministère de l'Intérieur.

Une personne décédée à l'étranger, même si elle a, comme le veut la loi, manifesté par écrit la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels, ne peut être incinérée en Belgique. La raison ?

« C'est que les autorités étrangères n'ont pas juridiction pour dire que les formalités exigées par la loi belge ont été accomplies ».

Cette jurisprudence pêche par la base. En effet, l'inhumation en Belgique de personnes décédées à l'étranger est régulièrement admise, sans que personne ne se soucie de vérifier si les formalités prévues par les prescriptions en la matière ont été observées.

Il est donc parfaitement logique d'autoriser, en Belgique, l'incinération de personnes décédées à l'étranger, sur présentation d'un permis d'incinérer délivré par l'autorité territorialement compétente et dans les formes prévues au lieu du décès. Pour les citoyens belges, il convient de préciser que les agents diplomatiques et consulaires peuvent délivrer l'autorisation moyennant l'observation des conditions prévues à l'article 4.

De uitstekende argumenten welke door de heer Bracops in de toelichting van zijn voorstel zijn aangevoerd, alsmede de juridische waarde van de ter vervanging van de wet van 1932 voorgestelde tekst, hebben mij ertoe aangezet een en ander woordelijk over te nemen.

De wet waarbij lijkverbranding wordt toegelaten is thans meer dan 20 jaar oud. Tijdens deze periode heeft de toepassing ervan bepaalde onvolmaaktheden aan het licht gebracht, welke dit wetsvoorstel wil verhelpen.

Artikel 4 van de bestaande wet bepaalt b.v. dat voor de lijkverbranding een van de overledene uitgaande akte moet worden overgelegd, waarin de uitdrukkelijke wil wordt te kennen gegeven dat zijn stoffelijk overschot moet worden verbrand, akte die moet voldoen aan de vereisten van bekwaamheid en van vorm, gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking.

Is dit niet een overdreven vereiste, die geenszins is te verantwoorden ?

Wanneer de families vragen dat de teraardebestelling wordt voorafgegaan door een zielmis, komt het bij geen enkel ambtenaar van de burgerlijke stand op, na te gaan of dit wel de wens van de overledene was en daarvan een schriftelijk bewijs te eisen.

Waarom is men dan veeleisender wanneer het een andere vorm van teraardebestelling, nl. de verbranding, betreft ?

Wij kunnen dit verschil in regeling slechts zien als een belemmering, die in strijd is met onze volstreekte eerbied voor de opvattingen van eenieder.

Een ander gevolg van de verplichting om deze schriftelijke akte over te leggen, die moet « voldoen aan de vereisten van bekwaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking », is dat zij ouders, die de lijkverbranding voorstaan, verhindert het stoffelijk overschot van hun overleden minderjarige kinderen te doen verbranden.

Aangezien het beginsel van de facultatieve lijkverbranding bij de wet is ingevoerd, — en minder dan wie ook denken wij eraan ze verplicht te stellen, — menen wij dat alles moet worden verwijderd wat de normale uitvoering ervan verhindert of tegenwerkt.

Wij wensen tevens de aandacht te vestigen op een andere anomalie die voortvloeit uit de rechtspraak, gevestigd door het Parket en door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Een persoon die in het buitenland is overleden kan, zelfs indien hij — zoals de wet het voorschrijft — schriftelijk zijn uitdrukkelijke wil te kennen heeft gegeven dat zijn stoffelijk overschot zal worden verbrand, in België niet worden verast. Waarom ?

« Omdat de buitenlandse overheid geen jurisdictie heeft om te verklaren dat de door de Belgische wet geëiste formaliteiten zijn vervuld. »

De basis zelf van deze rechtspraak is fout. Het begraven in België van in het buitenland overleden personen wordt immers toegelaten, zonder dat iemand eraan denkt na te gaan of de ter zake voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld.

Het is dus volkomen logisch dat in België toelating wordt verleend tot het verassen van in het buitenland overleden personen, op overlegging van een machtiging tot verbranden, afgegeven door de territoriaal bevoegde overheid, overeenkomstig de vormen die op de plaats van overlijden gelden. Ten aanzien van Belgische burgers dient nader te worden verklaard dat de diplomatieke en consulaire agenten de machtiging mogen verlenen, mits zij de in artikel 4 gestelde voorwaarden nakomen.

En ce qui concerne le médecin commis par l'officier de l'état civil, les instructions exigent que ce praticien prête le serment d'expert avec invocation de la divinité et que le serment soit renouvelé pour chaque constatation.

C'est, à notre avis, une complication inutile.

Notre nouveau texte parle d'un médecin assermenté, une fois pour toutes. Il suffit donc que celui-ci prête le serment de s'acquitter de sa mission en honneur et conscience. Une fois assermenté, il peut exercer tant qu'il sera sollicité à cette fin par l'officier de l'état civil qui a reçu son serment.

Enfin, l'arrêté royal d'exécution du 17 octobre 1932 stipule ce qui suit :

« Art. 20. — Les cendres provenant des corps incinérés sont inhumées. Tout autre mode de sépulture est interdit ».

L'usage du columbarium est donc interdit, de même que la dispersion des cendres. Aucune mesure d'hygiène ou autre ne peut justifier le maintien de ces restrictions. Aussi, en demandons-nous l'abrogation.

Nous avons la conviction que ce bref examen démontre suffisamment que la loi actuelle sur l'incinération facultative des cadavres humains devrait être révisée.

Nous avons l'honneur de vous proposer de remplacer le texte du 21 mars 1932 par les dispositions suivantes.

Met betrekking tot de geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld, wordt door de voorschriften vereist dat deze practizijn de deskundige eed aflegt met inroeping van de godheid, en dat de eed voor elke vaststelling wordt hernieuwd.

Dit is onzes inziens een overbodige complicatie.

Onze nieuwe tekst bedoelt een geneesheer die eens en voorgoed is beëdigd. Het volstaat dus dat de betrokkene zweert zijn taak in eer en geweten te vervullen. Eenmaal beëdigd kan hij optreden telkens wanneer hij daartoe wordt aangezocht door de ambtenaar van de burgerlijke stand ten overstaan van wie hij de eed heeft afgelegd.

Ten slotte wordt in het koninklijk uitvoeringsbesluit van 17 oktober 1932 verklaard :

« Art. 20. — De as van veraste lijken wordt ter aarde besteld. Alle andere wijze van begraving is verboden. »

Het inrichten van een columbarium is dus verboden, evenals het verstrooien van de as. Geen enkele hygiënische of andere overweging wettigt de handhaving van deze beperkingen. Wij vragen dan ook dat zij worden opgeheven.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit beknopt overzicht duidelijk genoeg aantoonst dat de huidige wet waarbij lijkverbranding wordt toegelaten, moet worden herzien.

Wij stellen dan ook voor de tekst van 21 maart 1932 te vervangen door de hierna volgende bepalingen.

R. HICGUET.

TEXTE ANCIEN.

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi ainsi que par les arrêtés royaux qui en assurent l'exécution.

Art. 2.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur l'avis de la députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans la commune.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire.

L'incinération dans une commune autre que celle du décès, ainsi que le transport des cendres dans une commune autre que celle de l'incinération, pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire. Il prescrira les règles à observer pour l'inhumation des cendres provenant des corps incinérés.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

L'incinération ne peut avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès sur le vu des pièces suivantes :

1°) une demande écrite du membre de la famille ou toute autre personne ayant qualité pour pourvoir aux funérailles; cette demande indiquera le lieu où doit s'effectuer l'incinération;

2°) un acte émané du défunt exprimant la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels, et soumis aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires;

3°) un certificat du médecin traitant affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

4°) le rapport d'un médecin assermenté, commis par l'officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

TEXTE NOUVEAU.

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi.

Art. 2.

Les établissements crématoires ne peuvent être exploités que par des communes ou des associations de communes.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur avis de la Députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans le cimetière communal.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire à établir dans le cimetière communal de l'une d'entre elles.

L'incinération dans le four crématoire d'une commune autre que celle du décès, ainsi que le transport des cendres dans un cimetière autre que celui de l'incinération pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire.

Les cendres provenant de l'incinération pourront être soit inhumées, soit placées dans des columbaria, soit dispersées au vent.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

Pour les personnes décédées en Belgique, l'incinération ne pourra avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès, sur le vu des pièces suivantes :

1°) un certificat du médecin traitant ou, éventuellement, du médecin ayant constaté le décès, affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

2°) le rapport d'un médecin assermenté, commis par ledit officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

La formule du serment est la suivante : « Je jure de m'acquitter de ma mission en honneur et conscience ».

Ce serment ne doit plus être renouvelé. Il habilite le médecin pour toutes les constatations subséquentes dont il plaira à l'officier de l'état civil de le charger.

Les frais de ce constat sont à charge de la commune.

VROEGERE TEKST.

Eerste artikel.

De lijkverbranding is toegelaten onder de voorwaarden, bepaald bij deze wet, alsmede bij de koninklijke besluiten tot tenuitvoerlegging daarvan.

Art. 2.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan beslist worden dat in de gemeente een lijkverbrandingsoven zal opgericht worden.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen tot het oprichten van een lijkverbrandingsoven.

De lijkverbranding in een andere gemeente dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar eene andere gemeente dan deze van de lijkverbranding, kunnen geschieden onder de voorwaarden bepaald bij koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden tot het oprichten en het in werking stellen van een lijkverbrandingsoven worden bij koninklijk besluit bepaald. Dit besluit schrijft de regelen voor, voor het begraven der as voortkomend van de verbrande lijken.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen inzake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Tot de lijkverbranding mag slechts overgegaan worden na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken :

1°) een schriftelijke aanvraag van een lid der familie of van elk andere persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen; in deze aanvraag moet worden vermeld waar tot de lijkverbranding dient te worden overgegaan;

2°) een akte uitgaande van de overledene, waarbij wordt uitgedrukt de stellige wil, zijn stoffelijk overschot te doen verbranden; deze akte moet tevens voldoen aan de vereisten van bekwaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking;

3°) een bewijsschrift van de behandelende geneesheer, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

4°) het verslag van een beëdigd geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld, om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

NIEUWE TEKST.

Artikel één.

Lijkverbranding is toegelaten onder de voorwaarden bij deze wet bepaald.

Art. 2.

Lijkverbrandingsinrichtingen mogen alleen door gemeenten of verenigingen van gemeenten worden geëxploiteerd.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan worden beslist dat op het gemeentekerkhof een lijkverbrandingsoven wordt opgericht.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen tot oprichting van een lijkverbrandingsoven op een van hun gemeentekerkhoven.

De lijkverbranding in de lijkverbrandingsoven van een andere gemeente dan die van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar een ander kerkhof dan dat waar de lijkverbranding plaatsheeft, kunnen geschieden onder de voorwaarden, bepaald bij koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden voor de oprichting en de werking van een lijkverbrandingsoven worden bij koninklijk besluit bepaald.

De as uit de verbranding mag ter aarde worden besteld, in columbaria worden geplaatst of worden verstrooid.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen inzake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Voor de personen die in België zijn overleden, mag slechts tot lijkverbranding worden overgegaan na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden verleend, op overlegging van de volgende stukken :

1°) een getuigschrift van de behandelende geneesheer of eventueel van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

2°) het verslag van een beëdigd geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

De eedformule luidt als volgt : « Ik zweer dat ik mijn taak in eer en geweten zal vervullen ».

Deze eed moet niet worden hernieuwd. Hij machtigt de geneesheer voor alle verdere schouwingen waartoe hij door de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt aangezocht.

De kosten van deze schouwing komen ten laste van de gemeente.

TEXTE ANCIEN.

Les contestations relatives aux conditions visées sous le 1° et le 2° du présent article sont portées devant le juge des référés du lieu du décès.

Sauf en cas de contestation de ce genre, l'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures qui suivent le dépôt de la demande et des pièces annexées.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet la requête et ses annexes au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire lorsque le certificat du médecin traitant et le rapport du médecin assermenté ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente, lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente et lorsque le défunt n'a pas été soigné par un médecin pendant sa dernière maladie.

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est dit à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

TEXTE NOUVEAU.

L'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures de la remise du certificat prévu au 1°.

Toute opposition à l'incinération sera portée devant le juge des référés du lieu du décès, qui statuera dans les vingt-quatre heures du dépôt de la demande. Cette opposition sera dénoncée à l'officier de l'état civil du lieu du décès, qui, en tout état de cause, se conformera, dès l'introduction de la demande, aux dispositions ci-dessus.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet les certificats mentionnés ci-avant au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire lorsque ces certificats ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas eu signes ou indices de mort violente ou lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente.

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est stipulé à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

L'incinération en Belgique de personnes décédées à l'étranger est permise sur présentation d'une autorisation d'incinérer délivrée par l'autorité étrangère compétente dans la forme prévue au lieu du décès.

Pour les citoyens belges, cette autorisation peut également être délivrée par les agents diplomatiques et consulaires, agissant en vertu de la loi du 12 juillet 1931, après qu'ils se seront conformés aux dispositions de l'article 4 ci-avant.

Art. 10.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

VROEGERE TEKST.

De geschillen betreffende de voorwaarden voorzien bij 1° en 2° van dit artikel worden voor de rechter in kortgeding der plaats van het overlijden aangebracht.

Behalve wanneer zoodanig geschil zich voordoet, moet de machtiging, bij voorkomend geval, verleend worden binnen vierentwintig uren na het indienen der aanvraag en der bijgevoegde stukken.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij het verzoekschrift en de bijlagen daarvan aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending is verplicht, wanneer het bewijsschrift van de behandelende geneesheer of het verslag van de beëdigde geneesheer niet kunnen bevestigen dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn, wanneer er omstandigheden bestaan waaruit men veronderstellen kan dat er gewelddadige dood is en wanneer de overledene, tijdens zijn laatste ziekte, niet door een geneesheer werd verzorgd.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, bij voorkomend geval, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen, kunnen steeds een geneesheer hunner keuze aanstellen om de lijkschouwing bij te wonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

De overtreders van de bepalingen dezer wet worden gestraft met de politiestraffen, onverminderd de andere straffen bij de wetten voorzien.

NIEUWE TEKST.

De machtiging moet, indien daartoe reden is, worden verleend binnen vierentwintig uren na het indienen van het sub 1°) vermelde getuigschrift.

Elk verzet tegen de lijkverbranding wordt vóór de rechter in kort geding van de plaats van overlijden gebracht, die uitspraak doet binnen vierentwintig uren na de indiening van de aanvraag. Van dit verzet wordt kennis gegeven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden, die zich in ieder geval, zodra de aanvraag is ingediend, naar de hierboven vermelde bepalingen richt.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij de voormelde getuigschriften aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending moet geschieden wanneer uit de getuigschriften niet kan blijken dat er geen tekens of aanwijzingen van een gewelddadige dood zijn of wanneer bepaalde omstandigheden een gewelddadige dood laten vermoeden.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, indien daartoe reden is, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon, bevoegd om voor de lijkplechtigheid te zorgen, mogen steeds door een door hen gekozen geneesheer de lijkschouwing laten bijwonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

Lijkverbranding in België van in het buitenland overleden personen is toegestaan op overlegging van een machtiging tot lijkverbranding, door de bevoegde buitenlandse overheid afgegeven in de vorm als voorgeschreven in de plaats van overlijden.

Voor Belgische burgers mag die machtiging ook worden afgegeven door de diplomatieke en consulaire agenten, handelend krachtens de wet van 12 juli 1931, na zich te hebben gevoegd naar de bepalingen van bovenstaand artikel 4.

Art. 10.

Zij die de bepalingen van deze wet overtreden, worden gestraft met de politiestraffen, onverminderd de andere straffen, bij de wetten bepaald.

TEXTE ANCIEN.

TEXTE NOUVEAU.

Art. 11.

La loi du 21 mars 1932 sur le même objet est abrogée.

Art. 12.

La présente loi s'appliquera uniquement à l'incinération des personnes décédées postérieurement à son entrée en vigueur.

VROEGERE TEKST.

NIEUWE TEKST.

Art. 11.

De wet van 21 maart 1932 over hetzelfde onderwerp is opgeheven.

Art. 12.

Deze wet is enkel van toepassing op de lijkverbranding van personen, die na haar inwerkingtreding overleden zijn.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi.

Art. 2.

Les établissements crématoires ne peuvent être exploités que par des communes ou des associations de communes.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur avis de la Députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans le cimetière communal.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire à établir dans le cimetière communal de l'une d'entre elles.

L'incinération dans le four crématoire d'une commune autre que celle de décès, ainsi que le transport des cendres dans un cimetière autre que celui de l'incinération pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire.

Les cendres provenant de l'incinération pourront être soit inhumées, soit placées dans des columbaria, soit dispersées au vent.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

Pour les personnes décédées en Belgique, l'incinération ne pourra avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès, sur le vu des pièces suivantes :

1°) un certificat du médecin traitant ou, éventuellement, du médecin ayant constaté le décès, affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

2°) le rapport d'un médecin assermenté, commis par ledit officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

La formule du serment est la suivante : « Je jure de m'acquitter de ma mission en honneur et conscience ».

Ce serment ne doit plus être renouvelé. Il habilite le médecin pour toutes les constatations subséquentes dont il plaira à l'officier de l'état civil de le charger.

Les frais de ce constat sont à charge de la commune.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Lijkverbranding is toegelaten onder de voorwaarden bij deze wet bepaald.

Art. 2.

Lijkverbrandingsinrichtingen mogen alleen door gemeenten of verenigingen van gemeenten worden geëxploiteerd.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan worden beslist dat op het gemeentekerkhof een lijkverbrandingsoven wordt opgericht.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen tot oprichting van een lijkverbrandingsoven op het gemeentekerkhof van een onder hen.

De lijkverbranding in de lijkverbrandingsoven van een andere gemeente dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar een ander kerkhof dan dat waar de lijkverbranding plaats heeft, kunnen geschieden onder de voorwaarden, bepaald bij koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden voor de oprichting en de werking van een lijkverbrandingsoven worden bij koninklijk besluit bepaald.

De as uit de verbranding mag ter aarde worden besteld, in columbaria worden geplaatst of worden verstrooid.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen inzake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Voor de personen die in België zijn overleden, mag slechts tot lijkverbranding worden overgegaan na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden verleend, op overlegging van de volgende stukken :

1°) een getuigschrift van de behandelende geneesheer of eventueel van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of aanwijzingen van een gewelddadige dood zijn;

2°) het verslag van een beëdigd geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of aanwijzingen van gewelddadige dood zijn.

De eedformule luidt als volgt : « Ik zweer dat ik mijn taak in eer en geweten zal vervullen ».

Deze eed moet niet worden hernieuwd. Hij machtigt de geneesheer voor alle verdere schouwingen waartoe hij door de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt aangezocht.

De kosten van deze schouwing zijn ten laste van de gemeente.

L'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures de la remise du certificat prévu au 1°.

Toute opposition à l'incinération sera portée devant le juge des référés du lieu du décès, qui statuera dans les vingt-quatre heures du dépôt de la demande. Cette opposition sera dénoncée à l'officier de l'état civil du lieu du décès, qui, en tout état de cause, se conformera, dès l'introduction de la demande, aux dispositions ci-dessus.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet les certificats mentionnés ci-avant au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire lorsque ces certificats ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas eu signes ou indices de mort violente ou lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente.

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est stipulé à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

L'incinération en Belgique de personnes décédées à l'étranger est permise sur présentation d'une autorisation d'incinérer délivrée par l'autorité étrangère compétente dans la forme prévue du lieu du décès.

Pour les citoyens belges, cette autorisation peut également être délivrée par les agents diplomatiques et consulaires, agissant en vertu de la loi du 12 juillet 1931, après qu'ils se seront conformés aux dispositions de l'article 4 ci-avant.

Art. 10.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

Art. 11.

La loi du 21 mars 1932 sur le même objet est abrogée.

De machtiging moet, indien daartoe reden is, worden verleend binnen vierentwintig uren na het indienen van het sub 1°) vermelde getuigschrift.

Elk verzet tegen de lijkverbranding wordt vóór de rechter in kort geding van de plaats van overlijden gebracht, die uitspraak doet binnen vierentwintig uren na de indiening van de aanvraag. Van dit verzet wordt kennis gegeven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden, die zich in ieder geval, zodra de aanvraag is ingediend, naar de hierboven vermelde bepalingen richt.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij de voormelde getuigschriften aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending moet geschieden wanneer uit de getuigschriften niet kan blijken dat er geen tekens of aanwijzingen van een gewelddadige dood aanwezig zijn, of wanneer bepaalde omstandigheden een gewelddadige dood laten vermoeden.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, indien daartoe reden is, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon, bevoegd om voor de lijkplechtigheid te zorgen, mogen steeds door een door hen gekozen geneesheer de lijkschouwing laten bijwonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

Lijkverbranding in België van in het buitenland overleden personen is toegestaan op overlegging van een machtiging tot lijkverbranding, door de bevoegde buitenlandse overheid afgegeven in de vorm als voorgeschreven in de plaats van overlijden.

Voor Belgische burgers mag die machtiging ook worden afgegeven door de diplomatieke en consulaire agenten, handelend krachtens de wet van 12 juli 1931, na zich te hebben gevoegd naar de bepalingen van bovenstaand artikel 4.

Art. 10.

Zij die de bepalingen van deze wet overtreden, worden met politiestrafen gestraft, onverminderd de andere straffen, bij de wetten bepaald.

Art. 11.

De wet van 21 maart 1932 over hetzelfde onderwerp is opgeheven.

Art. 12.

La présente loi s'appliquera uniquement à l'incinération des personnes décédées postérieurement à son entrée en vigueur.

17 juillet 1968.

Art. 12.

Deze wet is enkel van toepassing op de lijkverbranding van personen, die na haar inwerkingtreding overleden zijn.

17 juli 1968.

R. HICGUET.
H. SIMONET.
A. DETIEGE.
M. PIRON.
J. DEFRAIGNE.
G. VAN LIDTH de JEUDE.
